

S a o p š t e n j e z a j a v n o s t

Beograd, 15. jun 2014. godine

Istraživanje imovinskog stanja domaćinstava u Centralnoj i Istočnoj Evropi (CIE): **Banke će u budućnosti imati sveobuhvatniju ulogu**

- **Uprkos tome što imovinsko stanje domaćinstava u CIE, u pogledu bruto društvenog proizvoda (BDP), beleži značajna poboljšanja, ono i dalje predstavlja jednu četvrtinu proseka većine razvijenih zemalja, što pokazuje da postoji značajan prostor za dodatno približavanje**
- **Kada govorimo o imovini, određena pomeranja ka institucionalizovanim sredstvima će se nastaviti i u narednim godinama, ali će gotovina i depoziti ostati dominantni**
- **Kada su u pitanju kreditne obaveze, stambeni krediti će premašiti potrošačke, osim u Rusiji i Turskoj**
- **Sveukupno gledajući, banke će nastaviti da budu ključni finansijski posrednici u regionu CIE, sa dodatnom mogućnošću da pospeše svoju ulogu finansijskih savetnika kada su u pitanju domaćinstva**

Neto imovinsko stanje domaćinstava u zemljama Centralne i Istočne Evrope (CIE) se više nego udvostručilo u poređenju sa 2004. godinom i u 2013. godini se približilo iznosu od 780 milijardi evra. Bez obzira na to što, u pogledu BDP-a, ono i dalje predstavlja otprilike jednu četvrtinu proseka većine razvijenih zemalja, postoji značajan prostor za približavanje Zapadnoj Evropi. Ovo su samo neki od glavnih zaključaka novog istraživanja koje je objavilo Odeljenje za strateške analize u CIE u okviru UniCredita. Međutim, globalna finansijska kriza u periodu od 2008. do 2009. godine, i u manjoj meri suverena dužnička kriza u Evropi tokom 2011, prouzrokovale su privremeni pad imovinskog stanja i to uglavnom zbog gubitaka na tržištima kapitala i promene u strukturi finansijske imovine. Poređenja radi, neto finansijska imovina domaćinstava u Austriji, Nemačkoj i Italiji, iznosila je 6.800 milijardi evra u 2013. godini. Uopšteno gledajući, finansijski jaz između zemalja Centralne i Istočne Evrope i razvijenijih tržišta je uočljiviji na strani imovine, nego na strani obaveza. "Ukoliko gledamo unapred, možemo da zaključimo da će se usklađivanje neto imovinskog stanja domaćinstava u CIE prema standardima Zapadne Evrope postepeno nastaviti, i da će uglavnom biti pokretano štednjom i investicijama", izjavio je Đani Franko Papa, direktor Divizije za Centralnu i Istočnu Evropu u okviru UniCredita.

Određena pomeranja ka sofisticiranijim proizvodima, ali gotovina i dalje ostaje dominantna

Ukoliko se osvrnemo na sastav finansijske imovine, 'novčana sredstva', koja podrazumevaju novac i depozite u bankama, i dalje predstavljaju njen veći deo. Jedna od posledica globalne finansijske krize je i ta što su domaćinstva u CIE prebacila značajan deo svog kapitala u novčana sredstva. Nakon toga, ona su počela postepeno da se vraćaju ka institucionalizovanim sredstvima kao što su uzajamni i penzioni fondovi, pokazujući na taj način dugoročnu orijentaciju i poverenje u rast. "Umereni pomak ka institucionalizovanim sredstvima će se nastaviti i u narednim godinama", istakla je Karmelina Karluco, zamenica direktora Odeljenja strateških analiza za CIE u okviru UniCredita. "Bez obzira na to 'novčana sredstva' će i dalje biti dominantna vrsta imovine, dok će određene razlike postojati od zemlje do zemlje." U tom smislu, podstiče se jačanje lokalnih tržišta kapitala, s obzirom na to da će to omogućiti domaćinstvima da diversifikovano alociraju svoj portfolio, a bankama, s druge strane, da optimizuju svoje domaće izvore finansiranja.

Stambeni krediti premašuju potrošačke kredite

“Kada govorimo o obavezama domaćinstva, bez obzira na razlike od zemlje do zemlje, stambeni krediti su tokom poslednjih godina rasli brže od potrošačkih”, rekao je Đani Franko Papa, dodajući da “očekujemo da se ovakav trend nastavi, iako će domaćinstva i dalje nastojati da prilagode svoj nivo duga u pojedinim zemljama u CIE”. U periodu od 2004. do 2008. godine, stambeni krediti su rasli za ukupnu godišnju stopu od 37,8 procenata, dok je u periodu od 2008. do 2013. godine ta stopa iznosila 8,2 procenta. Ukupna godišnja stopa rasta kada su u pitanju potrošački krediti u poređenju sa navedenim periodom je iznosila 31,6 procenata, odnosno 0,8 procenata. Zaključno sa prošlom godinom, stambeni krediti su činili 57 procenata ukupnih finansijskih obaveza domaćinstava u zemljama CIE¹.

Sveukupno gledajući, ukupne finansijske obaveze su dostigle 21 procenat regionalnog BDP-a u Centralnoj i Istočnoj Evropi u 2013. godini, dok je ovaj procenat u Austriji, Nemačkoj i Italiji iznosio 59 procenata. Nasuprot tome, finansijska imovina je dostigla 48 procenata regionalnog BDP-a u CIE, dok je u Austriji, Nemačkoj i Italiji taj procenat iznosio 207.

Banke i dalje ostaju važni finansijski posrednici

Po svemu sudeći, domaćinstva nastavljaju da se i dalje oslanjaju na tradicionalne bankarske proizvode. Iz tog razloga, banke će nastaviti da budu ključni finansijski posrednici u Centralnoj i Istočnoj Evropi.

“Zapravo, postoji dovoljno prostora da banke povećaju svoju ulogu finansijskih savetnika za domaćinstva u CIE”, rezimirala je Karmelina Karluco. Ona je dodala, “da će to omogućiti domaćinstvima da pronađu pravi balans između finansijskih investicija i duga.”

Prvi u Centralnoj i Istočnoj Evropi u pogledu ekspertize i mreže

Bez obzira na izazove, UniCredit i dalje doživljava region CIE kao ‘pokretač rasta’ i posvećen je tome da bude dugoročni investitor u regionu. Bankarska grupacija posluje putem široko rasprostranjene mreže sa skoro 3.600 ekspozitura u 14 zemalja, koja generiše oko 30 procenata ukupnih prihoda Grupe. Putem svojih Međunarodnih centara UniCredit opslužuje više od 19.000 internacionalnih klijenata koji posluju u CIE. Sa svojom ekspertizom kada su u pitanju politička situacija, lokalni zakoni i praksa na tržištima, ona pruža podršku klijentima u njihovom poslovanju i pronalazi nove mogućnosti.

“Tokom prethodne dve godine, akvizirali smo preko 1,4 miliona novih klijenata iz redova stanovništva u Centralnoj i Istočnoj Evropi”, objasnio je Đani Franko Papa, direktor Divizije za poslovanje u CIE u okviru UniCredita, dodajući, “da bismo zadržali ovaj pozitivan trend, mi trenutno ulažemo mnogo napora u besprekornu integraciju realnog i virtuelnog sveta i u transformaciju našeg poslovanja u bankarski servis koji se zasniva na različitim kanalima prodaje.” Kako bi izgradila održive odnose sa klijentima, UniCredit se fokusira na klijente, jednostavne proizvode i procese, kao i na inovativne i nove tehnologije.

UniCredit

UniCredit Banka je jedna od vodećih evropskih finansijskih grupacija sa jakim prisustvom u 17 zemalja. Kroz mrežu od skoro 9.000 ekspozitura i sa više od 147.000 zaposlenih (prema podacima iz decembra 2013). U regionu Centralne i Istočne Evrope, UniCredit upravlja najvećom međunarodnom bankarskom mrežom od oko 3.600 ekspozitura (uključujući i Poljsku). UniCredit posluje u Austriji, Azerbejdžanu, Bosni i Hercegovini, Bugarskoj, Hrvatskoj, Češkoj Republici, Nemačkoj, Mađarskoj, Italiji, Poljskoj, Rumuniji, Rusiji, Srbiji, Slovačkoj, Sloveniji, Turskoj i Ukrajini (prema podacima iz decembra 2013).

---

¹ Podaci iz ovog paragrafa se odnose na CIE i isključuje Rusiju i Tursku